

Pekka Montell

Eduskunta

Verojaosto

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Hallituksen esitykseen siirtohinnoitteluoikaisusäännöksen muuttamisesta.

Käsillä olevan hallituksen esityksen 188/2021 keskeisenä tavoitteena on Suomen kansallisen lainsäädännön saattamisen yhdenmukaiseksi Suomen solmimien verosopimusten sisällön ja niiden mallina toimivan OECD:n malli-verosopimuksen tulkinnan kanssa. Merkintä siirtohinnoittelusäännöksen uudistamisesta sisältyy Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaan.

Verotusmenettelystä annetun lain (VML) 31 §:n mukaisesti, siten kuin KHO:n oikeuskäytännössä on säännöksen soveltamisalaa lukuisissa päätöksissä määritetty, voidaan siirtohinnoitteluoikaisulla vaikuttaa etuyhteysosapuolten välisten sopimusehtojen markkinaehtoisuuden vaikutuksen määrittelyyn mahdollistaen vastaavan verotuksen oikaisun. Kuitenkaan nykyinen säännös ei mahdollista markkinaehtoanalyysin perusteella tehtävää liiketoimien sivuuttamista ja uudelleenluonnehdintaa. Suomen lainsäädäntö ei näin ollen mahdollista Suomen solmimissa verosopimuksissa kuvattuja toimia verotusvalan jakautumisessa rajanylittävien, etuyhteydessä suoritettujen liiketoimien osalta. Koska liiketoimien sivuuttaminen ja uudelleenluonnehdinta sisältyy verosopimukseen kuuluvan markkinaehtoperiaatteen toteuttamiseen, tulee Suomen kuitenkin poistaa kaksikertainen verotus verosopimuskumppanin markkinaehtoperiaatetta noudattavan oikaisun mukaisesti.

On kiistatonta, että siirtohinnoitteluoikaisupykälän Suomen solmimia verosopimuksia suppeampi soveltamisala kaventaa Suomen verotusvaltaa eikä se mahdollista kaikessa laajuudessaan markkinaehtoperiaatteen

toteuttamista verotuksen oikaisuin. Verohallinnot ympäri maailmaa ovat kohdistaneet yhä enemmän resursseja alati kansainvälistyvien yritysten sisäisen hinnoittelun tarkasteluun johtaen kasvavaan määrään siirtohinnoitteluoikaisuja.

Esityksen mukaisesti VML 31 §:ään lisättäisiin kaksi uutta momenttia, joissa nimenomaisesti säädettäisiin liiketoimien tosiasiallisen sisällön markkinaehtoperiaatteen mukaisesta määrittelystä ja tarvittaessa liiketoimien sivuuttamisesta ja korvaamisesta markkinaehtoperiaatteen mukaisilla liiketoimilla.

Esityksellä tulisi olemaan vaikutusta verotuottoihin lähinnä elinkeinoverotulon muodossa. Kuntien verotuloista keskimäärin noin 8 % muodostuu yhteisöveron tuotosta, joskin kuntien jako-osuus yhteisöveron tuotosta leikkautuu sote-uudistuksen täytäntöönpanon yhteydessä noin kolmanneksella ja yhteisöveron tuoton painoarvo kunnallisena rahoitusmuotona heikkenee.

Muutokset lainsäädännössä tulisivat todennäköisesti aiheuttamaan muutoksia osassa etuyhteydessä suoritettuja liiketoimia. Verovelvollisilla voi olla tarvetta muutoksen myötä tarkastella tai muuttaa konsernirakenteitaan tai siirtohinnoittelumekanismiaan. Mitä todennäköisimmin järjestelyjen riskisyyttä pyritään hallitsemaan yhteistyössä Verohallinnon kanssa ennakollista toimintamallia hyväksikäyttäen.

Esitetyn lainsäädäntömuutoksen vaikutuksia yhteisöverotuottoihin on vaikea arvioida, mutta vaikutus olisi esityksen mukaan jonkin verran verotuloja lisäävä. Hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti ja yhteisöveron tuoton jako-osuuksia tullaan muuttamaan siten, että vaikutus kuntien verotuloihin tulee olemaan neutraali.

Kuntaliitto tunnistaa nykysäännöksen ongelmakohdat ja pitää tarpeellisena turvata Suomen verotusvalta kaikissa siirtohinnoittelutilanteissa. Suomen sisäisen lainsäädännön ei tule rajoittaa sitä veronsaajan toiminta-aluetta, mistä on yleisesti yhteisymmärrys ja bilateraalisesti sovittu. Vaikka esitetty säännös jakaa joitain tunnuspiirteitä yleisen veronkiertopykälän (VML 28 §) kanssa on perusteltua, että siirtohinnoitteluoikaisua varten on lakiin sisällytetty erillinen, sisältöpainotteisuutta korostava sivuuttamisnormi. Tämä palvelee oletettavasti parhaiten kaksinkertaisen verotuksen poistamista siirtohinnoittelutilanteissa.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että verolainsäädännöllä luodaan ennakoitavissa oleva ja neutraali pelikenttä liiketoiminnalle. Verolainsäädännön keinoin ei liene mahdollista luoda täydellisen oikeusvarmuuden tilaa yksittäisen liiketoimen tai hinnoittelukokonaisuuden osalta. Sitäkin tärkeämpää on, että

Verohallinnolla on osoittaa riittävät resurssit siirtohinnoittelutilanteiden ennakollisen toimintamallin puitteissa tapahtuvalle selvittämiselle. Oikeusvarmuutta luovaa merkitystä on myös riittävän seikkaperäisellä lainvalmisteluaineistolla. Käsillä oleva hallituksen esitys tuo soveltamistilanteisiin kiitettävästi konkretiaa esimerkkikuvauksillaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Pekka Montell

veroasiantuntija